

ALBERT JONÁŠ – STRUČNÁ KRONIKA ŽIVOTNÍCH OKAMŽIKŮ

(S DŮRAZEM NA FILATELISTICKÁ A POŠTOVNĚ HISTORICKÁ FAKTA)

1893 (7. 3.) –

Albert Jonáš se narodil na Královských Vinohradech

Rodiče: Albert Jonáš, železniční úředník, vrchní inspektor, přednosta vysočanského nádraží

Josefa Jonášová, roz. Salačová

1898 (28.10.)-

narodila se sestra A. Jonáše Blanka

1901

- první pokusy Alberta Jonáše o kresby

1908

- rodina Alberta Jonáše začala jezdit pravidelně do Lázní Toušeň

1910

- profesor češtiny František Žákavec doporučuje Alberta Jonáše ke studiu na Akademii výtvarných umění (AVU) v Praze

1912

- Albert Jonáš úspěšně skládá zkoušky na AVU a nastupuje do 1. ročníku. Studuje

figurální malířství u prof. Josefa Loukoty a prof. Vlaha Bukovace

1914

- Albert Jonáš rukuje k II. maďarskému regimentu, dostává se do Ruska a do Itálie

1916 (21. 5.)

- jednotka zajata v Itálii, Albert Jonáš v zajetí tvoří stovky kreseb a portrétů,

během pobytu v Castellanu skicuje různé motivy, přenáší klasické fresky do lunet

refektáře, kreslí studie lidského těla

1918

-z války se Albert Jonáš vrací jako nadporučík, zapsal se na studium architektury na AVU, kde studuje u Jana Kotěry, a na stejný obor na České vysoké učení technické (ČVUT) ze 1920-24

-Albert Jonáš studium na ČVUT přerušuje a podává žádost na AVU do grafické speciálky Maxe Švabinského, úspěšně ukončuje studium architektury na AVU, začíná jako konstrukční inženýr ve firmě Matěj Blecha a spol., Karlín (stavitelská firma s vlastním projekčním ateliérem). Stává se vedoucím konstrukční kanceláře. Jednou z prvních staveb, kterou vedl, byl palác ROKOKO s průchodem do Lucerny. Následovaly: Stieberova vila, obytná zástavba v Oveňské č. 7 včetně hotelu Splendid (1923) a úřední budovy pro továrnu Ringhoffer (1924).

1924

-Albert Jonáš získává nabídky na stavbu lázeňských budov (Lázně Sliač, vrchní hotel v Jáchymově). Stavby nerealizovány. Pro bratry J. Urbana a B. Urbana navrhuje hradecký Autoklub, regulaci okolí u Radiumpaláce v Jáchymově, velký park a bar pro ruletu (provoz nepovolen).

1924-30

-Albert Jonáš navrhuje další stavby – neobarokní vily pro rodinu Petschkův Bubenči, vilu Bedřicha Petschky (1927-1930), vilu Otto Petschky, navrhl a řídil práce adaptace prvního patra Waldekova paláce na Václavském náměstí na Kavárnu Urban (1926), projektoval úpravu Grabovy vily v Praze – Libni (1928 – 1929) včetně regulace okolí

1924(14.2.)

- uzavírá sňatek s učitelkou tance Josefínou Kateřinou („Kitty“) Bendlovou

1929(26.4.)

-byt Alberta Jonáše (Rokycanova 15, Praha-Žižkov) je vykraden

1926

-Albert Jonáš dostává zakázku na návrh salonního vozu pro egyptského krále Fuada od Ringhofferových závodů. Zakázka nebyla realizována.

1929-30

-dle návrhu Alberta Jonáše byl realizován salonní vůz pro prezidenta T. G. Masaryka (dar ministerstva železnic k Masarykovým 80. narozeninám – původně císařská jídelna)

1930

-Albert Jonáš vytvořil první reklamní plakát (Dutinky s filtrem Destina)

1933

-Albert Jonáš navrhl salonní vůz pro srbského generála a ministra obrany Petara Živkoviče a salonní vůz pro rumunskou královnu. Návrhy nebyly realizovány (?)

1926(9.9.)

- Československé ministerstvo pošt a telegrafů povoluje na zkoušku provoz výplatních strojů soustavy Francotyp (německé provenience). Generálním zástupcem dovozu a distribuce těchto strojů je určena firma B. Jarolímek Praha. Otisky výplatních strojů od začátku provozu upoutávají pozornost Alberta Jonáše z hlediska poštovně historického, typologického technického a výtvarného.

Začíná sbírat otisky stává se jedním z představitelů organizovaného sbírání

s Jaroslavem Lešetickým, svým švagrem Theodorem Františkem Winklerem a dalšími sběrateli. Je ve styku s firmou B. Jarolímek a MPT (min. pošt a telegrafů).

1930

-firma Matěj Blecha a spol. se rozštěpuje, Albert Jonáš z firmy odchází a soustředí se převážně na grafickou tvorbu. Navrhuje projekt pro Pražské vzorkové veletrhy

Pro Radiotr Albert Jonáš se zabývá scénografií a instalacemi výstav. První scénografickou prací

byla dekorace ke hře *Doktor Faust* pro Malou loutkovou scénu v Bubenči (Terronská 814). Dále: tři výstavní instalace pro Pražské vzorkové veletrhy, výstavy Československu v Praze, Brně, různé výstavy ve Švýcarsku, Francii, na Cejlonu, v Indii a v Koreji. Věnuje se jako poradce a autor filmových a divadelních plakátů u firmy Neubert.

1932 (26.12.)

- dopoledne tohoto dne zakládá spolu s dalšími sběrateli Stolní společnost sběratelů příležitostných razítek a frankotypů v hotelu "U Zlaté husy" na Václavském náměstí v Praze. Na dalších schůzkách přednáší o výplatních otiscích, pravidelně publikuje ve filatelistických časopisech, popularizuje tento sběratelský obor filatelie, slovem bojuje o jeho zakotvení mezi sběrateli

1932-33

- Albert Jonáš navrhuje plakáty pro firmu Telefunken **a též štočky pro výplatní otisky této firmy**

1933

- Albert Jonáš navrhuje turistické plakáty (první: Radost, klid a zotavení na Slovensku)

1933-34

-Albert Jonáš vydává dva díly Studií o čsl. otiscích Francotypu (chronologická typologie prvních čs. otisků)

1934-40

-Albert Jonáš navrhuje veletržní plakáty pro Pražské vzorkové veletrhy

1934(22.11.)

-v kavárně Hybernia se ustavuje Odbor frankotypů při Klubu českých filatelistů (KČF). Předsedou byl zvolen Albert Jonáš.

1935-37

- navrhuje divadelní plakáty pro Městské divadlo pražské na Královských Vinohradech

1935

přestává být aktivní ve vedení Odboru frankotypu KČF

1936-38

-Albert Jonáš navrhuje filmové plakáty (první Jízdní hlídka), pokračuje i v dalších letech (1946, 1947)

1936-38

-Albert Jonáš vytvořil několik reklamních kampaní, např. pro fy. Kulík a OTTA

1937-39

-navrhuje interiér cestovní kanceláře Československé letecké společnosti (Vodičkova ulice v Praze), pro tuto společnost navrhuje reklamní plakáty,

- spolupráce začala již ve 20. letech

Pro ministerstvo pošt a telegrafů navrhuje propagační leták informační

a sběratelské a upomínkové účely (dvoulist pro autopostu, formát A4, přeložený

A5 a formát A5, přeložený A6), vyšly dva náklady (1937 a 1938 resp.1939

tisky v různých mutacích). **Albert Jonáš i je i autorem příležitostných razítek.**

V roce 1940 a 1941 vyšla soukromá vydání pro sběratelské účely. Není prokázáno, že by autorem listů byl Albert Jonáš. Albert Jonáš navrhl i dvě obrazové dopisnice s vytištěnou známkou TGM v hodnotě 50h. Albert Jonáš navrhl i poštovní známky pro poštovní správu Albánie (Zu. 516, 517,518) a Srbska. Byl i autorem několika výplatních otisků pro otisky Ringhoffer a Kohinoor, možná i dalších firem.

1939-45

-věnuje se návrhům plakátové tvorby, návrhům interiérů a instalaci výstav,
Pro interiér bufetu "Šindelář" tvoří obrazy. Instaluje výstavu Českomoravských drah (1940).

1940

-ve dnech 15. XI. – 31. XII 1940 se koná výstava Umělecko-průmyslového muzea a Klubu českých filatelistů „POŠTOVNÍ ZNÁMKA 1840-1940) k 100. výročí první poštovní známky na světě. Albert Jonáš je členem výstavního výboru. Ve třídě "Sbírky umělců" vystavuje svou sbírku výplatních otisků a od rozhodčího sboru dostává zvláštní uznání za "ukázky krásné úpravy známek". Jeho umělecký rukopis je vidět i ve filatelistických časopisech při grafické úpravě. Je autorem diplomu.

1939-45

-stále se věnuje instalacím výstav – Sto let železnice (1941, Přerov), výstava

Zbrojovky Brno

1942 (19.11.)

- umírá Jonášova manželka "Kitty"

1944 (2.11.)

- umírá jeho švagr F. T. Winkler, Albert Jonáš v těchto letech omezuje uměleckou tvorbu z těchto dvou smutných důvodů.

1943

-vytváří tři filmové plakáty

1946-49

-vytváří několik reklamních a filmových plakátů

1949 (- 1950)

-Albert Jonáš se zapojuje do příprav Mezinárodní výstavy poštovních známek PRAGA 1950 (později změněna na Celostátní výstavu vlivem politických událostí v Československu a po zrušení oatronace FIP).

Výstavním výborem vybrán jako výtvarník, architekt a grafik výstavního projektu. Albert Jonáš navrhl instalační panely, propagační brožury a propagační známku. Za spolupráci na výstavě a propagaci čs. filatelie obdržel čestné uznání. A. Jonáš byl členem výstavního výboru.

Výstava se uskutečnila v Domě výtvarného umění v Praze ve dnech 28. 10. - 5. 11. 1950 pod záštitou ministra pošt dr. Aloise Neumana. Hlavním organizátorem výstavy byl

Závodní klub zaměstnanců města Prahy, odbor filatelie v čele s Václavem Maturou (nynější Klub

filatelistů, sběratelů specializovaných oborů, 00-15 Praha).

1953

-Albert Jonáš u příležitosti svých 60. narozenin obdržel od Klubu českých filatelistů zlatou medaili za zásluhy o klub a klubový časopis. Pracuje na grafické tvorbě plakátů a diplomů pro filatelistické výstavy, neúnavně působí

při organizaci filatelistického života

1953 (7.11.)

-vycházejí tři poštovní známky „ Měsíc československo-sovětského přátelství“, z nichž známku v hodnotě 30h (Pof. 754) navrhl Albert Jonáš, rytec Bedřich Housa

1953 (29.12.)

-vycházejí dvě poštovní známky „Doprava“, z nich jednu v hodnotě 1 Kč, barva hnědá a modrá, navrhl Albert Jonáš (Pof. 767)

1954

-Albert Jonáš vytvořil poslední plakátovou reklamu

1955

-ve dnech 10. – 25. IX. 1955 se v Praze koná Mezinárodní výstava poštovních PRAGA 1955 (Praha Mánes-Slovanský ostrov). Členem výstavního výboru je Albert Jonáš ve funkci architekta výstavy.

1958

-Albert Jonáš vytvořil nespočet zápalkových nálepek, pro Světovou výstavu EXPO navrhl zvláštní sérii

1959

-Albert Jonáš navrhl architektonicky výstavu *Tisíc chutí (u Hybernů)*

1962

-Ústředí československých filatelistů a ministerstvo dopravy a spojů uděluje Albertu Jonášovi čestné uznání za dlouholetou činnost ve prospěch filatelie

1964-66-68

- ilustruje učebnice pro základní a střední školy (Zoologie, Dějepis)

1968 (23.4.)

-u příležitosti 75. narozenin Alberta Jonáše uděluje ministr kultury a informací titul „Zasloužilý umělec“ za významné a průkopnické dílo v oboru propagační grafiky

1973

- vytvořil logo Slatinné lázně Toušeň

1973

-svou sbírku a exponát výplatních otisků, jakož i podklady pro studie odkazuje Poštovnímu muzeu v Praze a prostřednictvím dr. Karla Vsetečky získává Poštovní muzeum tuto vzácnou sbírku prvních čsl. výplatních otisků

1973 (11.3.)

-jmenován čestným občanem Lázní Toušeň. Dlouhá léta se věnoval propagaci těchto lázní, spolupracoval s místními ochotníky, pro TJ Sokol projektoval parkovou úpravu a vstupní bránu sportovišť. Projektoval rozšíření lázní a reprezentativních staveb v obci

1974 (30.5.)

-Albert Jonáš umírá v Praze ve věku 81 let, rozloučení proběhlo 4.6. ve Strašnickém krematoriu, ostatky Alberta Jonáše jsou uloženy na Olšanských hřbitovech

1976

Po vzniku sekce otisků výplatních tsrojů KPHC SČSF se vrací osobnost A. Jonáše mezi sběratele a na veřejnost. Vychází řada článků o něm a jeho vztahu k filatelii a výplatním

otiskům. Zásadním prlomem byl článek I. leiše "**Frankotypové opojení Alberta Jonáše**", kterž vyšel ve Filatelii v roce 1976. řada článků vyšla i ve zpravodaji Výplatní otisky 1979(IV+V)

-v toušeňské škole se konala souborná posmrtná výstava výběru z díla Alberta Jonáše

1980 (1.11.)

-umírá sestra A. Jonáše Blanka Jonášová - Winklerová, která stála po boku Alberta Jonáše po smrti jejich životních partnerů ve 40. letech a byla mu vždy nablízku

1991

-Albert Jonáš je výrazně zmíněn v publikaci I. Leiše "**Výplatní otisky**". Zdůrazněna jeho pozitivní úloha při rozvoji tohoto sběratelského oboru poštovní historie na území Československa.

2012

-ve dnech 29.2. - 22.4.2012 se v Poštovním muzeu uskutečnila výstava Propagace pošty první Československé republiky. Část výstavy ukázala tvorbu letáků a plakátů Alberta Jonáše.

2018 (- 2019)

Uměleckou dobovou kulisu výstavy „Hana Podolská - legenda české módy“ v UMPRUM doplňují i plakáty Alberta Jonáše

2017

Vychází monografická memoárová publikace autora Ivana Leiše „Žralok a frankotyp“ mapující počátky sběratelství výplatních otisků v Československu ve 20. a 30. letech, ve které je významná část věnována osobnosti Alberta Jonáše.

2019

Před budovou karlovarské pošty se uskutečnila výstava „**Filmové a poštovní plakáty Alberta Jonáše**“. Výstava přenesena po skončení Karlovarského filmového festivalu na krátkou dobu do haly Hlavní pošty v Jindřišské ulici v Praze.

Pozn.: tučně zvýrazněny události a zásluhy A. Jonáše v oblasti poštovníctví

RAD 2019 ILE (původní text součástí publikace „Žralok a frankotyp“, aktualizováno v roce 2019.

